

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 216/07-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. novembra 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti Š. S., V., zastúpeného advokátkou JUDr. A. J., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Š. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Nové Zámky p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Š. S. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 180 000 Sk (slovom stoosemdesiattisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Nové Zámky p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Nové Zámky j e p o v i n n ý uhradiť Š. S. trovy právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk (slovom päťtisícsemdstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. A. J., N., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. novembra 2006 doručená s'ťažnosť Š. S., V. (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. A. J., N., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v dedičskom konaní vedenom pod sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93.

Zo s'ťažnosti, z jej príloh a z jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 15. augusta 2007 vyplýva, že predmetom konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 je prerokovanie dedičstva po poručiťelke E. S., ktorá zomrela

16. decembra 1991. Sťažovateľ je účastníkom tohto konania ako vnuk a zákonný dedič poručiťky. Druhým účastníkom konania bol L. S., syn a zákonný dedič poručiťky. Konanie okresného súdu začalo ešte v roku 1992, a napriek tomu nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté.

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto navrhuje, aby ústavný súd vo veci takto rozhodol:

„1. Základné právo Š. S. na prerokovanie veci bez prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, postupom Okresného súdu v Nových Zámkoch v konaní sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 bolo porušené.

2. Okresnému súdu v Nových Zámkoch Ústavný súd SR prikazuje, aby v konaní sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Š. S. Ústavný súd SR priznáva finančné zadostučinenie v sume 1.500 000 Sk... ktoré mu je Okresný súd v Nových Zámkoch povinný zaplatiť...

4. Okresný súd v Nových Zámkoch je povinný uhradiť Š. S. trovy právneho zastúpenia v sume 18.628 Sk... na účet JUDr. A. J...“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 216/07-24 z 12. septembra 2007 prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľa a predseda okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na konaní ústneho pojednávania. Ústavný súd preto v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd zo spisu okresného súdu sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 zistil nasledovný priebeh konania:

- 7. januára 1992 bol bývalému štátnemu notárstvu doručený úmrtný list poručiťky. Dňa 23. januára 1992 sa uskutočnilo predbežné šetrenie majetku poručiťky, zhromažďovanie podkladov o jej vlastníctve nehnuteľností a ocenenie nehnuteľností. Pojednávanie vo veci sa konalo 1. októbra 1992 a 29. apríla 1993. Uznesením okresného súdu č. k. D 67/92-58, Dnot 25/93 z 8. júla 1993 bol dedič L. S. odkázaný na podanie žaloby o spornej otázke (otázka započítania daru, resp. určenie hodnoty daru) v lehote 30 dní a konanie bolo prerušené. Na pojednávaní 28. marca 1994 notárka zistila, že L. S. žalobu vo veci týkajúcej sa spornej otázky nepodal a k uzavretiu dedičskej dohody nedošlo. Dňa 29. marca 1994 notárka predložila vec okresnému súdu na rozhodnutie o dedičstve. Okresný súd uznesením č. k. D 67/92-62, Dnot 25/93 z 21. júla 1994 rozhodol o dedičstve po poručiťke.

[Prílohou k sťažnosti je kópia uznesenia okresného súdu z 21. júla 1994 s vyznačením právoplatnosti 17. august 1994 (k vyznačeniu došlo 25. augusta 1994). Uznesenie s takto vyznačenou právoplatnosťou sa v spise okresného súdu nenachádza, ale nachádza sa tam uznesenie okresného súdu z 21. júla 1994 s vyznačením právoplatnosti 10. január 1997, pričom táto doložka právoplatnosti bola zrušená 19. augusta 2004, pozn.]

- 28. apríla 1995 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 10 Co 469/94 na základe odvolania podaného dedičom L. S. uznesenie okresného súdu o dedičstve z 21. júla 1994 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis sa nachádzal na krajskom súde od 5. októbra 1994 do 27. júna 1995.

- 19. júla 1995 okresný súd uznesením č. k. D 67/92-76, Dnot 25/93 odkázal dediča L. S. na podanie žaloby o spornej otázke v lehote 30 dní a konanie vo veci prerušil. Aj v období prerušenia konania okresný súd zhromažďoval podklady k prerokovaniu dedičstva.

- 10. januára 1997 nadobudol právoplatnosť rozsudok okresného súdu sp. zn. 11 C 148/95 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu sp. zn. Z-2-14 Co 304/96, ktorými bolo rozhodnuté o spornej otázke v konaní vedenom na základe žaloby, na podanie ktorej bol v dedičskom konaní odkázaný dedič L. S. Týmto zanikol dôvod prerušenia dedičského konania.

- Pojednávania vo veci sa uskutočnili 26. marca 1998, 23. júna 1998, 11. septembra 1998 a 29. septembra 1998.

- 2. októbra 1998 sťažovateľ namietal zaujatosť poverenej notárky, ako súdnej komisárky a 27. októbra 1998 sa notárka vyjadrila k námietke, okresný súd uznesením zo 16. novembra 1998 notárku JUDr. B. vylúčil z prerokovania veci a vec prikázal notárke JUDr. E., ktorej bol spis doručený 20. novembra 1998.

- Vo veci boli žiadané ďalšie listiny z katastra nehnuteľností, 27. apríla 1999 sa konalo pojednávanie, účastníci doručovali svoje vyjadrenia a 2. júna 1999 bol ustanovený znalec na ocenenie nehnuteľností. Dňa 7. júna 1999 sťažovateľ vzniesol námietky proti znaleckému dokazovaniu a uznesením okresného súdu zo 7. júla 1999 bolo zrušené uznesenie o znaleckom dokazovaní.

- 9. júna 1999 vniesol sťažovateľ námietku zaujatosti voči notárke. Uznesením okresného súdu z 1. júla 1999 bola z prerokovania veci vylúčená notárka JUDr. E. a vec bola pridelená notárke JUDr. P.

- V súvislosti s vedením súdneho konania o neplatnosti notárskej zápisnice o vydržaní nehnuteľností vo vlastníctve poručiťky sťažovateľom sp. zn. N 104/95, Nz 102/95 spísanej notárkou JUDr. B. na základe žaloby podanej dedičom L. S. bol dedičský spis okresného súdu predložený k tomuto konaniu. Konanie o neplatnosti notárskej zápisnice bolo právoplatne skončené 22. júna 2001 (rozsudok okresného súdu č. k. 4 C 10/00-84, ktorým bola určená neplatnosť notárskej zápisnice v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6 Co 45/01-108). Dedičský spis bol okresnému súdu vrátený Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ktorým bolo v súvislosti s uvedeným konaním vedené dovolacie konanie) 2. júla 2002.

- 9. decembra 2002 notárka požiadala okresný súd doručiť odpis rozhodnutia, ktorým bolo zrušené uznesenie o dedičstve z 21. júla 1994 (uznesenie krajského súdu sp. zn. 10 Co 469/94 z 28. apríla 1995, pozn.), a oznámiť, kedy bolo toto rozhodnutie doručené katastru nehnuteľností. Na túto žiadosť okresný súd reagoval 3. marca 2003 doručením iného rozsudku, než o aký notárka požiadala.

- 5. marca 2003 notárka požiadala kataster nehnuteľností o podklady súvisiace s prerokovaním dedičstva, ktoré jej boli doručené 22. júla 2004. Prípismi z 21. júna 2004 a 30. júna 2004 odpovedala notárka na dožiadania Policajného zboru v súvislosti

s predmetom dedičstva a stavom jeho prerokovania (uviedla, že pôvodné rozhodnutie o dedičstve z roku 1994 nie je právoplatné, a nie je jej známe, prečo je v spise naďalej na tomto rozhodnutí vyznačená právoplatnosť).

- 12. júla 2004 sťažovateľ svojím podaním namietal, že podľa neho bolo dedičské konanie právoplatne skončené uznesením o dedičstve z 21. júla 1994.

- 19. augusta 2004 okresný súd úradným záznamom zrušil vyznačenie právoplatnosti na uznesení o dedičstve z 21. júla 1994 z dôvodu (na základe podania sťažovateľa v spojení so žiadosťou notárky o vysporiadanie sa s otázkou právoplatnosti tohto uznesenia), aby neboli pochybnosti o tom, že v dedičskom konaní možno pokračovať. Zrušenie vyznačenej právoplatnosti na uznesení o dedičstve bolo okresným súdom oznámené notárke 24. septembra 2004.

- 29. júna 2005 notárka požiadala kataster nehnuteľností o obnovenie pôvodného stavu zápisu vlastníctva poručiteľky, pretože uznesenie o dedičstve z 21. júla 1994, na základe ktorého bol v katastri nehnuteľností vykonaný zápis vlastníctva v prospech dedičov, sa nestalo právoplatným.

- 20. septembra 2006 urgoval konanie vo veci dedič L. S.

- 2. októbra 2006 opätovne notárka požiadala kataster nehnuteľností o lustráciu vlastníctva poručiteľky (odpoveď jej bola doručená 14. decembra 2006).

- 2. októbra 2006 notárka vyzvala L. S., aby predložil rozsudky vzťahujúce sa na vec. Na žiadosť notárky odpovedal právny zástupca dediča, ktorý 20. februára 2007 oznámil, že L. S. zomrel (...), oznámil okruh jeho dedičov a predložil notárkou požadované rozsudky. Následne bol spis predložený ústavnému súdu.

Vyjadrenie predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 1645/07 z 5. októbra 2007 bolo ústavnému súdu doručené 15. októbra 2007. V predmetnom vyjadrení je uvedený chronologický prehľad priebehu konania pred okresným súdom v súlade so zisteniami ústavného súdu a v jeho závere sa uvádza „... *vzhľadom na celkový rozsah majetku poručiteľky ako aj priebežne vznášané námietky dedičov v dedičskom konaní a ich následné súdne spory, počas ktorých sa v dedičskej veci nekonalo až do skončenia týchto súdnych sporov, máme za to, že neboli vo veci spôsobené neprimerané prietahy v konaní. Preto navrhujeme požadovanú finančnú náhradu sťažovateľovi nepriznať*“.

Právna zástupkyňa sťažovateľa v stanovisku z 19. októbra 2007, ktorým reagovala na vyjadrenie predsedu okresného súdu z 5. októbra 2007, uviedla: „*V predmetnom vyjadrení porušovateľ... popisuje celý priebeh konania... aj z tohto popisu vyplýva záver, že základné právo môjho klienta na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov... bolo porušené... Zvlášť poukazujem na neštandardný postup pri vyznačovaní dvoch právoplatností (na uznesení okresného súdu z 21. júla 1994, pozn.) a to dňom 17. 8. 1994 a 10. 1. 1997, pričom neskoršia právoplatnosť bola zrušená záznamom až dňa 19. 8. 2004, teda po 7 rokoch. Celková doba neukončeného dedičského konania už presiahla 15 rokov... táto doba jednoznačne nasvedčuje na neodôvodnené prietahy v konaní. V zmysle uvedeného navrhujem finančnú náhradu v požadovanej sume priznať.*“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

Pokiaľ ide o hodnotenie podľa kritéria právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že predmetom konania okresného súdu je prejednanie dedičstva po poručiťelke.

Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na rozsah prejednávaného dedičstva a predmet dedičstva po vecnej stránke, ako aj po právnej stránke ide síce o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov, avšak možno ju považovať za skutkovo zložitú.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv s'ťažovateľa. Ústavný súd zistil, že s'ťažovateľ dvakrát dôvodne namietal zaujatosť notárov, ktorým bolo pridelené prerokovanie veci ako súdnym komisárom. V oboch prípadoch v krátkom čase bolo rozhodnuté o vylúčení súdnych komisárov z prerokovania veci a následne bola pridelená novému notárovi. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že správanie s'ťažovateľa nemohlo v danej veci prispieť k predĺženiu konania.

Tretím hodnotiacim kritériom, uplatnením ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd zároveň pri posudzovaní prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Postup okresného súdu od 7. januára 1992, resp. od 1. januára 1993 (7. januára 1992 doručenie úmrtného listu poručiťky a začatie konania bývalým štátnym notárstvom a po zmene zákonnej úpravy s účinnosťou od 1. januára 1993 okresným súdom) až do 21. júla 1994 (prvé rozhodnutie okresného súdu - uznesenie o dedičstve) bol plynulý a smerujúci k rozhodnutiu veci.

V období od 21. júla 1994 bol spis okresného súdu predložený krajskému súdu na účely odvolacieho konania a následne po zrušení rozhodnutia okresného súdu v odvolacom konaní a vrátení veci bolo konanie okresného súdu dôvodne prerušené až do skončenia súdneho konania, v ktorom sa malo rozhodnúť o spornej otázke v dedičskom konaní.

Dňa 10. januára 1997 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie okresného súdu v konaní o spornej otázke. Okresný súd napriek tomu, že týmto zanikol dôvod prerušenia konania, pokračoval v prerokovaní veci až po viac ako roku od tejto skutočnosti, a to 26. marca 1998. V tomto období možno konštatovať priet'ahy v trvaní viac ako jedného roka.

V období od 26. marca 1998 do 7. júla 1999 okresný súd uskutočnil vo veci štyri pojednávania, odoslal žiadosť katastru nehnuteľností o predloženie dokladov na prerokovanie dedičstva, nariadil znalecké dokazovanie na ocenenie nehnuteľností, ktoré následne po námietke s'ťažovateľa zrušil. V tomto období zároveň dvakrát došlo k rozhodovaniu o námietkach s'ťažovateľa o zaujatosti notára prerokujúceho dedičstvo po poručiťke, ktoré boli v oboch prípadoch posúdené ako dôvodné. Uvedené obdobie konania okresného súdu sa nevyznačuje priet'ahmi v konaní.

Po pridelení veci ostatnej notárke ako súdnej komisárke 7. júla 1999 bol spis okresného súdu dvakrát predložený na účely iného súdneho konania a okresnému súdu bol vrátený 2. júla 2002. Notárka predložila spis za týmto účelom okresnému súdu 30. marca 2000. Okresný súd následne prvýkrát predložil spis do iného súdneho konania, ktoré sa právoplatne skončilo 22. júna 2001, z čoho je možné usúdiť, že po tomto období bol spis okresnému súdu vrátený. Druhýkrát predložil okresný súd spis k inému konaniu 12. apríla 2002 a vrátený mu bol 2. júla 2002. Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na celkovú dĺžku konania a jeho predmet mal okresný súd v tomto konaní z dôvodu ochrany práv s'ťažovateľa zvážiť možnosť zasielania kópií spisu v tejto veci na účely iného súdneho konania, a preto v uvedenom období od 7. júla 1999 do 2. júla 2002 možno hovoriť o neefektívnej činnosti, resp. o priet'ahoch v jeho konaní.

Obdobie od 2. júla 2002 až do doručenia s'ťažnosti ústavnému súdu (13. novembra 2006), t. j. obdobie v trvaní viac ako štyroch rokov, sa vyznačuje buď úplnou nečinnosťou okresného súdu alebo neefektívnou činnosťou. V tomto období z podnetu notárky, ktorá vec ako súdna komisárka prerokúvala, okresný súd prvýkrát podstatne pochybil, keď na uznesení o dedičstve z 21. júla 1994 nesprávne vyznačil dátum právoplatnosti (17. august 1994, resp. 10. január 1997) a následne toto rozhodnutie predložil katastru

nehnutelností, ktorý podľa „právoplatného“ rozhodnutia zapísal ako vlastníkov dedičov poručiťky. Uvedené pochybenie riešil okresný súd „zrušením“ nesprávne vyznačenej právoplatnosti. V nadväznosti na to notárka žiadala kataster nehnuteľností o obnovenie pôvodného stavu zápisu vlastníctva na meno poručiťky. Podľa obsahu spisu okresného súdu k obnoveniu stavu pôvodného zápisu vlastníctva poručiťky zo strany príslušného katastrálneho úradu dosiaľ nedošlo. Tieto úkony súdu však nie je možné hodnotiť ako úkony smerujúce k prerokovaniu dedičstva, pretože ide o úkony smerujúce k odstráneniu vlastných pochybení okresného súdu v dedičskom konaní a ich dôsledkov.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 došlo vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania presahujúcu 15 rokov a na zistené obdobia nečinnosti k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd konštatuje, že aj samotnú doterajšiu dĺžku tohto konania možno považovať z ústavnoprávneho hľadiska za neakceptovateľnú.

S'ťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a uviedol „... neodôvodnene zdĺhavým a rozporuplným postupom porušil porušovateľ moje právo na riadne užívanie sporných nehnuteľností. Nie som vedený na Správe katastra nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností, ktorý sa ním stal podľa právoplatného uznesenia č. D 67/92.

Okrem toho za dobu 12 rokov nemôžem riadne užívať uvedené nehnuteľnosti, nakoľko tento stav využíva môj strýko L. S. a nehnuteľnosti v 1/2 užíva on a zasahuje tak do môjho vlastníckeho práva“.

Vlastnícke právo z titulu dedenia sa nadobúda okamihom smrti poručiťa a samotné prerokovanie dedičstva a rozhodnutie o dedení je len určením spôsobu zdedenia majetku poručiťa jednotlivými dedičmi. V danom prípade okruh dedičov po poručiťke tvoria jej dvaja zákonní dediči, ktorých zákonné dedičské podiely predstavujú jednu polovicu pre každého z nich v pomere k dedičstvu, pokiaľ sami v rámci dedičského konania neuzatvoria dohodu o dedení v inom pomere.

V súvislosti s posudzovaným súdnym konaním v dôsledku nesprávneho vyznačenia právoplatnosti na uznesení okresného súdu z 21. júla 1994 vznikol stav, že sťažovateľ bol v katastri nehnuteľností zapísaný ako vlastník niektorých prerokúvaných nehnuteľností z titulu dedenia po poručiťke v celosti, hoci o takomto spôsobe dedenia týchto nehnuteľností dosiaľ okresný súd nerozhodol právoplatným dedičským rozhodnutím.

Užívaním nehnuteľností v pomere zodpovedajúcom zákonným dedičským podielom dedičov v príčinnej súvislosti s priet'ahmi v konaní okresného súdu nemohlo podľa názoru ústavného súdu dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa na ochranu jeho vlastníctva.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že porušenie ústavnoprocených princípov v namietanom konaní okresného súdu (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v danom prípade nemohlo viesť k porušeniu základného práva sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto sťažnosti v tejto časti nevyhoveli.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa ustanovenia § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. D 67/92, Dnot 25/93 konal bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov

sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Keďže ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 000 Sk poukazujúc najmä na pretrvávajúcu právnu neistotu.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým doterajšiu neprimeranú dĺžku súdneho konania v trvaní viac ako 15 rokov, obdobia, v ktorých došlo k zbytočným priet'ahom, a povahu prerokovanej veci, ktorá je predmetom posudzovaného konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je priznanie finančného zadosťučinenia pre sťažovateľa v sume 180 000 Sk primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. A. J. Ústavný súd úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a)

a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to v sume 2 730 Sk (za jeden úkon právnej služby) a 2-krát po 164 Sk režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky), keďže išlo o úkony vykonané v roku 2006. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 5 788 Sk.

Keďže podanie právnej zástupkyne sťažovateľa doručené ústavnému súdu 15. augusta 2007 súviselo s upresnením petitu sťažnosti po výzve ústavného súdu, odmenu zaň jej nepriznal.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, tento nález nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2007